

Tuinieren voor water?

Valerie Dewaelheyns
Instituut voor de Overheid, KU Leuven

Dealen met water– 25 maart 2023, Gent

KLIMAATTUINIERS
KULBVV

Detailbeeld van Zandbergen (Geraardsbergen), 3 januari 2024.

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/01/05/waterpeilen-dender-en-leie-dalen-niveau-van-de-durme-heel-hoog/>

Koeien op een kurkdroge weide in Lierde tijdens de droge zomer van 2022

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/01/06/grondwaterstand/>

© vzw De Rand, picture Karel Tomeř. Neighborhood in Sint-Pieters-Leeuw (Belgium)

© vzw De Rand, picture Karel Tomeř. Neighborhood in Sint-Pieters-Leeuw (Belgium)

Dewaelheyns et al., (2016), Artmann (2014); Loram et al. (2007)

tuinen = 1/4de

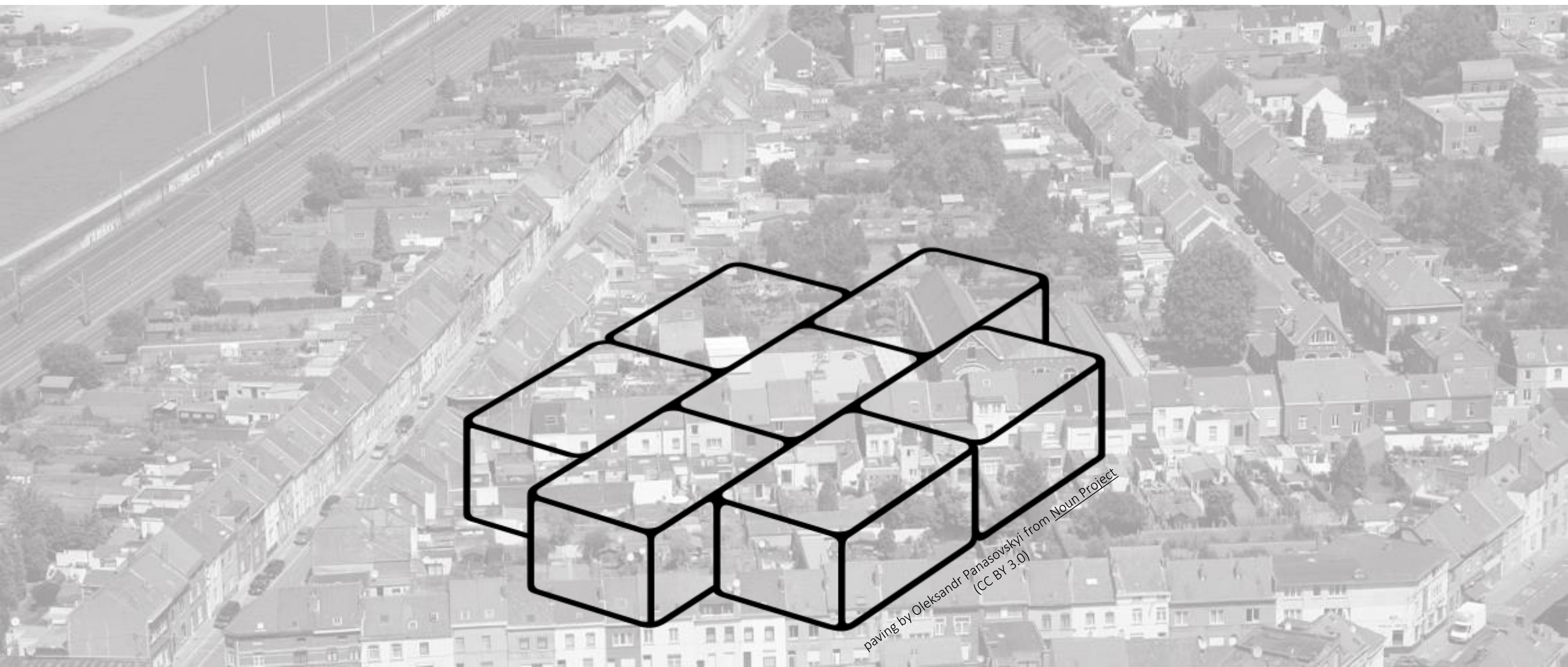
© vzw De Rand, picture Karel Tomeř. Neighborhood in Sint-Pieters-Leeuw (Belgium)

Dewaelheyns et al., (2016), Artmann (2014); Loram et al. (2007)

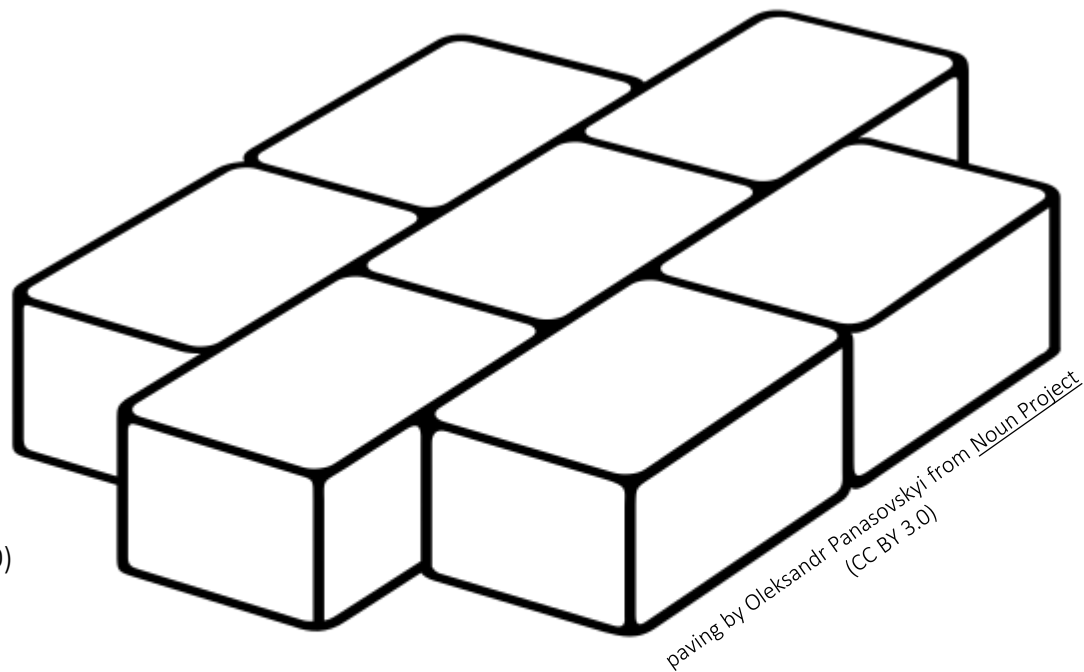
© vzw De Rand, picture Karel Tomeř. Neighborhood in Sint-Pieters-Leeuw (Belgium)

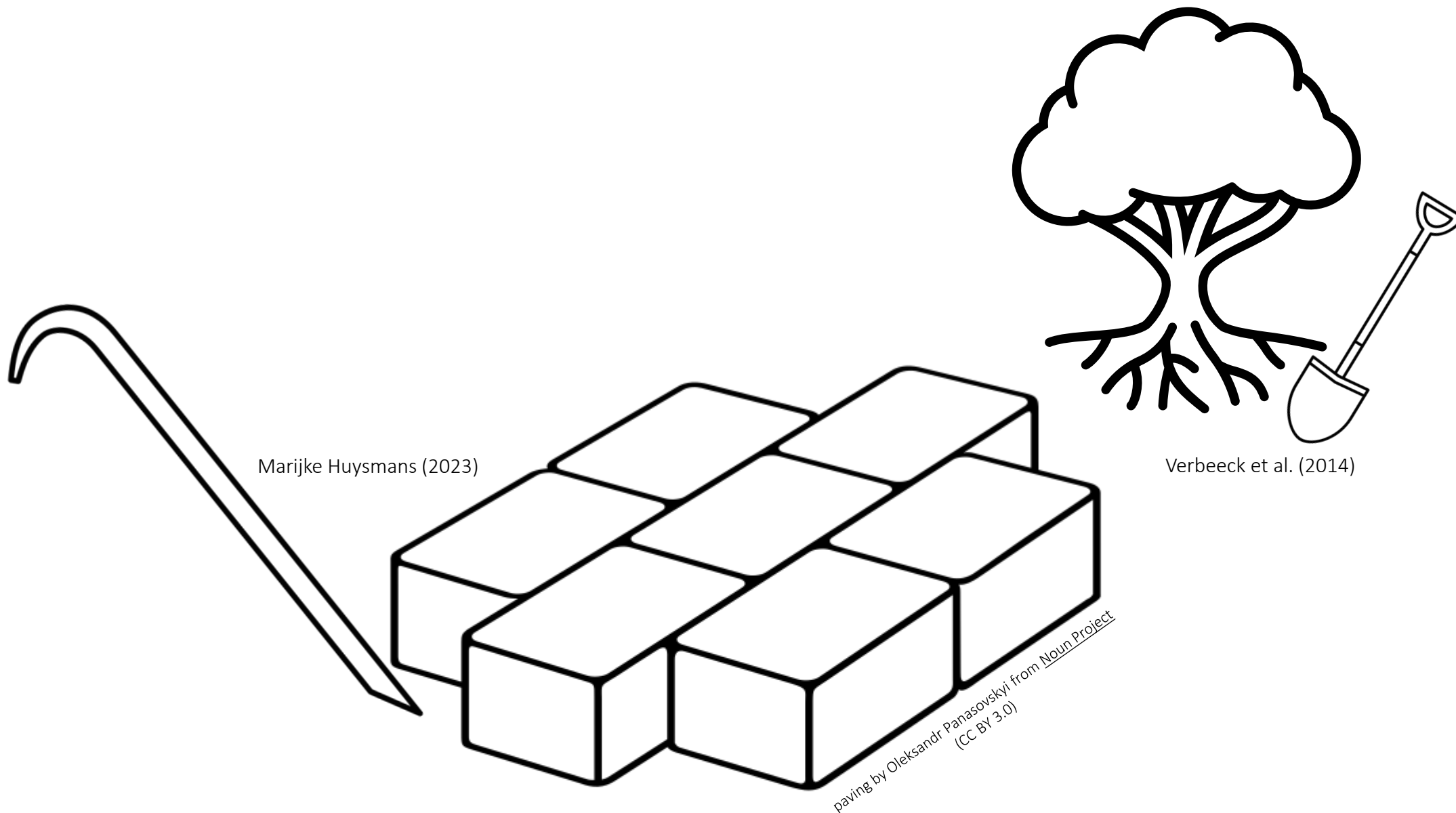
aandeel

21% van de totale tuinoppervlakte (2018)

Wittebans et al. (2023) obv Somers et al. (2020)

paving by Oleksandr Panasovskiy from Noun Project
(CC BY 3.0)

Marijke Huysmans (2023)

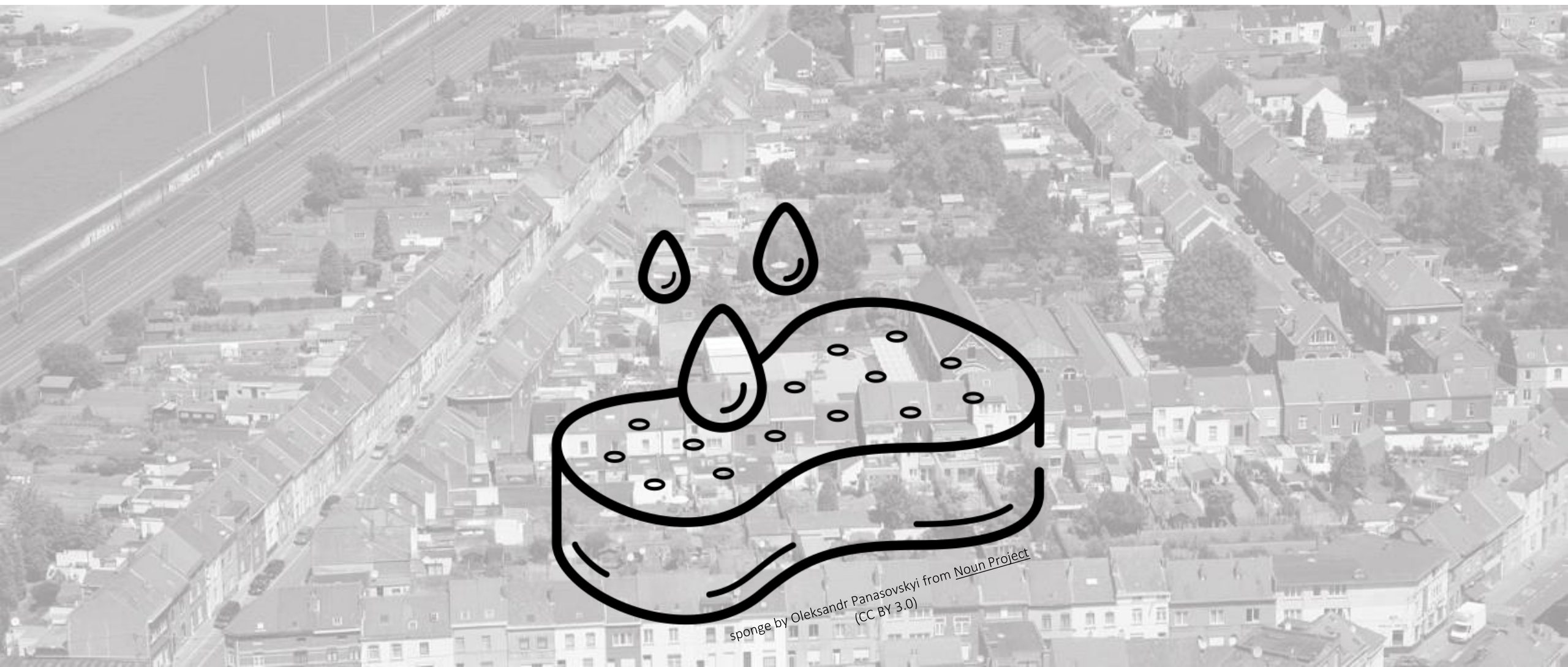
Verbeeck et al. (2014)

paving by Oleksandr Panasovskiy from Noun Project
(CC BY 3.0)

© vzw De Rand, picture Karel Tomeř. Neighborhood in Sint-Pieters-Leeuw (Belgium)

Dewaelheyns et al., (2016), Artmann (2014); Loram et al. (2007)

sponge by Oleksandr Panasovskyi from [Noun Project](#)
(CC BY 3.0)

KLIMAATTUINIERS

KULBUYS

2,5 miljoen tuinen

in Vlaanderen

© vzw De Rand, picture Karel Tomeř. Neighborhood in Sint-Pieters-Leeuw (Belgium)

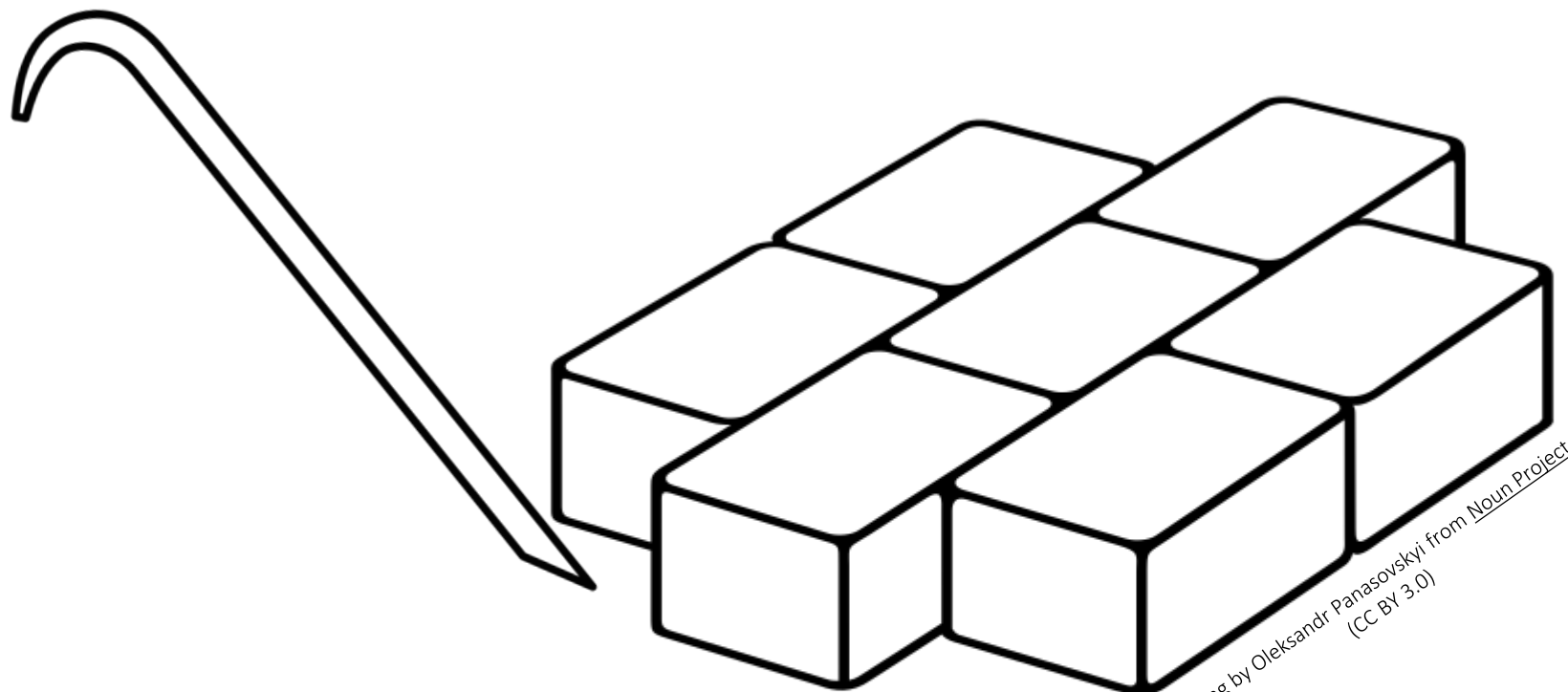
Dewaelheyns et al., (2016), Artmann (2014); Loram et al. (2007)

KLIMAATTUINIERS
KULBUYS

**VLAAMS
KAMPIOENSCHAP
TEGELWIPPEN**

paving by Oleksandr Panasovskiy from Noun Project
(CC BY 3.0)

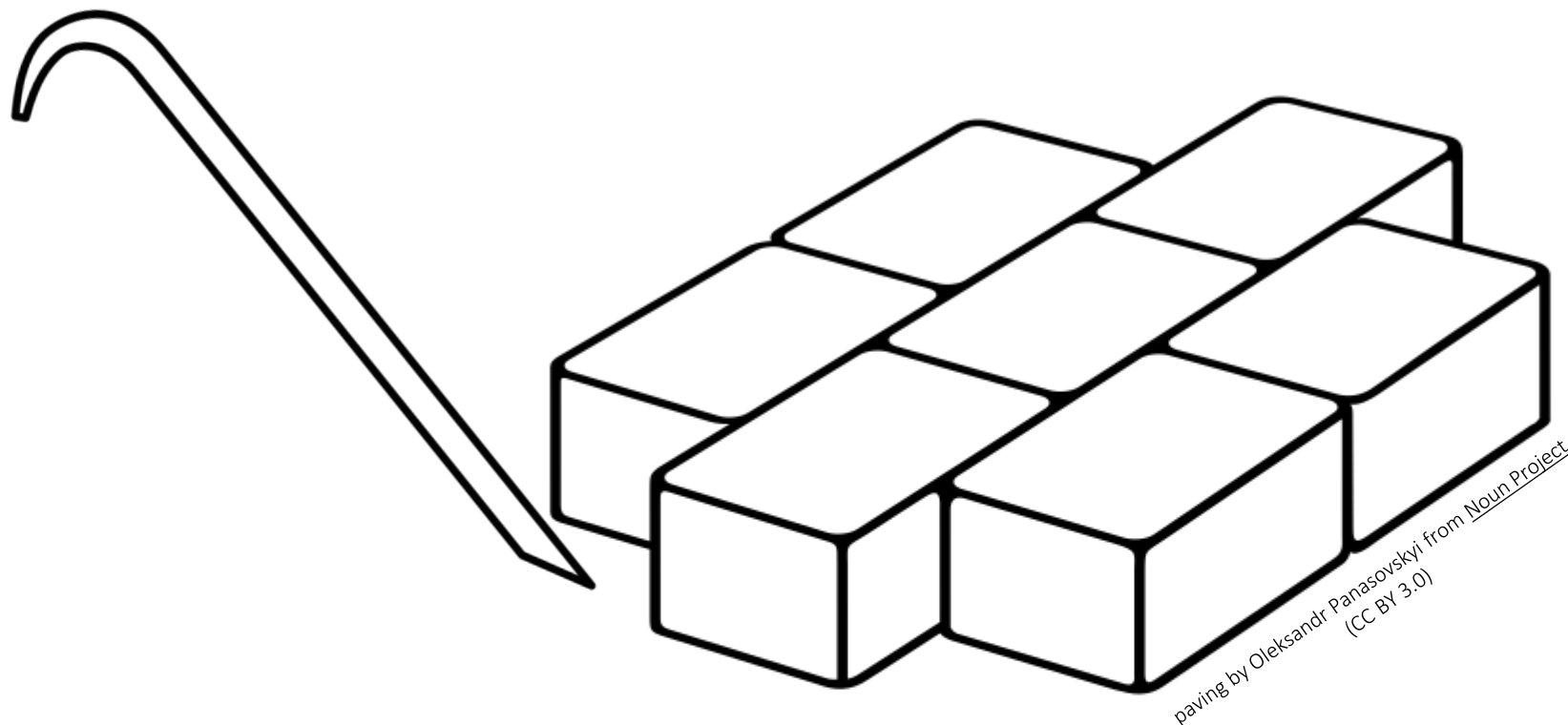

VLAAMS
KAMPIOENSCHAP
TEGELWIPPEN

18.797 m²

**gewipt
door
burgers
(2023)**

KLIMAATTUINIERS
KULBUVEN

wijkinitiatieven werken!

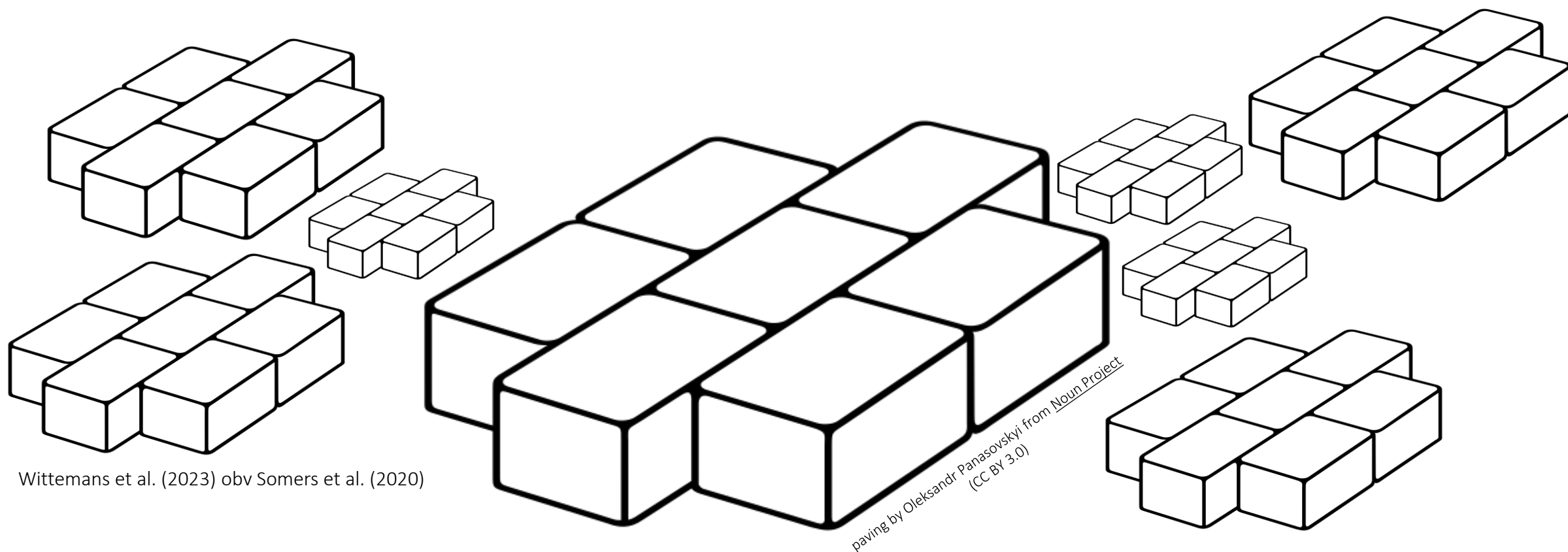
VLAAMS
KAMPIOENSCHAP
TEGELWIPPEN

PACT: People-driven adaptation: cities for tomorrow
Funded by the LIFE-program of the European Commission

European
Commission

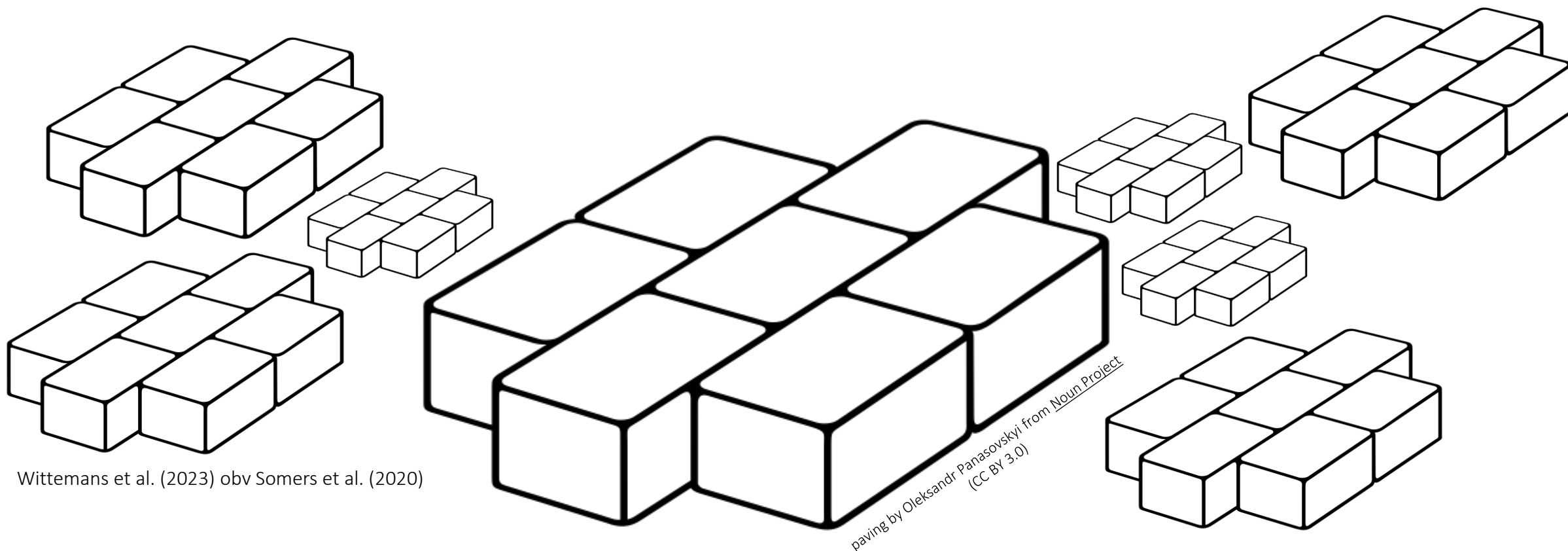

Wittebans et al. (2023) obv Somers et al. (2020)

paving by Oleksandr Panasovskiy from Noun Project
(CC BY 3.0)

toename
van 16% (2015) naar 21% (2018)

toename
van 16% (2015) naar 21% (2018)

0,02% van deze bijgekomen
oppervlakte is gewipt

Wittebans et al. (2023) obv Somers et al. (2020)

paving by Oleksandr Panasovskiy from Noun Project
(CC BY 3.0)

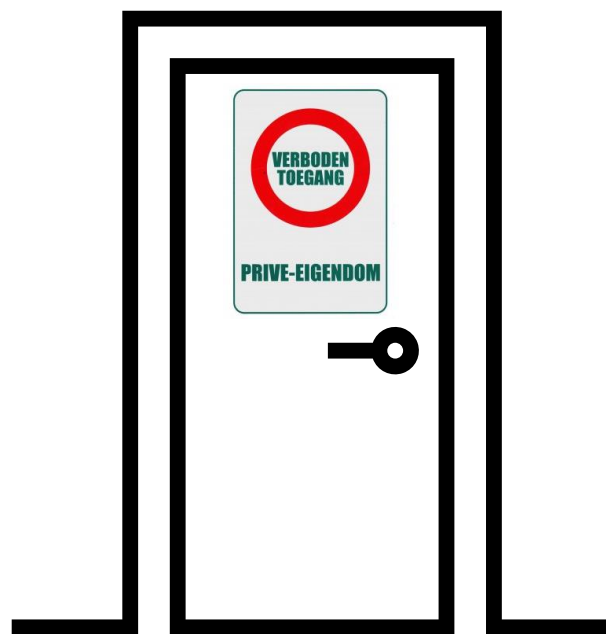
preventieve ontharding is nodig

Prokop et al. (2011), Grelle & Hofmann (2023)

preventieve ontharding is nodig

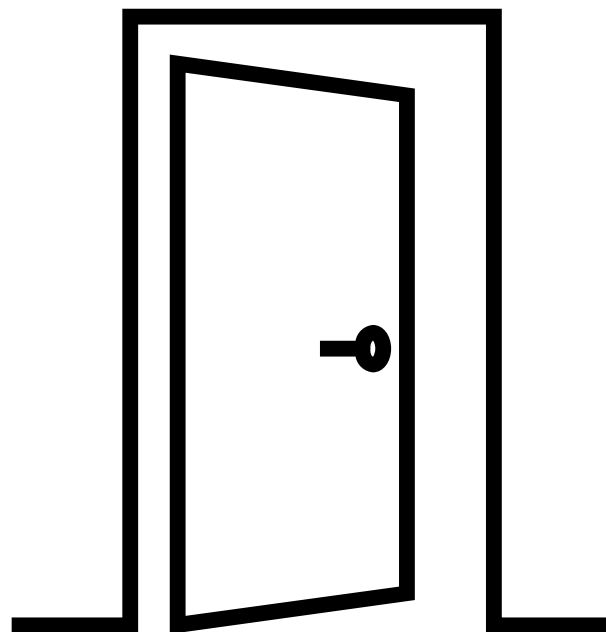
ook via harde beleidsinstrumenten

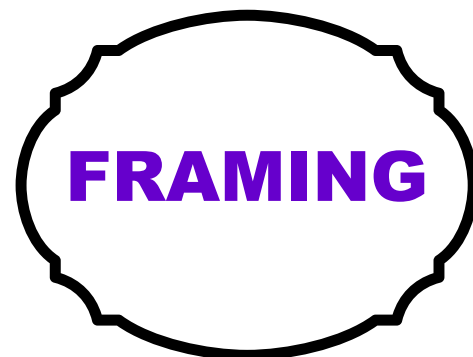

ACCEPTATIE?

gedragsinterventies?

een communicatiestrategie waarbij woorden en beelden zo gekozen worden
dat bepaalde aspecten uitgelicht worden

FRAMING voor klimaat

eigeneffectiviteit

geloof in de eigen bekwaamheid om een specifiek gedrag te stellen

eigeneffectiviteit

geloof in de eigen bekwaamheid om een specifiek gedrag te stellen

uitkomstverwachting

geloof in de aannemelijke gevolgen van een actie

KLIMAATTUINIERS

KULBUVEN

individueel

*Kan ik het
doen?*

*Maak ik een
verschil?*

*Individuele
tuin*

*Kunnen wij
het doen?*

*Maken wij een
verschil?*

Tuincomplex

collectief

KLIMAATTUINIERS

KULBUVEN

individueel

MAAK VAN JE TUIN EEN OASE VOOR JEZELF!

ALS JE ZORGT VOOR MEER PLANTEN EN
MINDER VERHARDING IN JE TUIN,
BESCHERM JE JEZELF BETER TEGEN
HITTE, DROOGTE ÉN WATEROVERLAST.

ER ZIJN IN VLAANDEREN
2,5 MILJOEN TUINEN

ELKE TUINEIGENAAR HEEFT GEMIDDELD
108 M² VERHARDING
IN ZIJN OF HAAR TUIN

IN EEN TUIN MET VEEL PLANTEN IS HET
'S NACHTS TOT 3°C KOELER DAN IN
EEN TUIN MET VEEL VERHARDING

JE WINT 2.500 LITER WATER
PER JAAR DOOR 10 M²
MINDER VERHARDING IN JE TUIN

MET MINDER VERHARDING
MAAK JE VAN JE TUIN
EEN EIGEN OASE!

JE PLANTEN
KUNNEN BETER
TEGEN DROOGTE

JE VOELT JE
BETER
IN JE VEL

JE HEBT
MINDER
WATEROVERLAST

JE HEBT
MINDER LAST
VAN HITTE

metafoor 'oase'

slogan

uitleg

feiten en cijfers
over hitte, droogte
en wateroverlast

geen vermelding van
klimaatverandering

call for action

voordelen

MAAK VAN ONZE TUINEN EEN OASE VOOR IEDEREEN!

ALS WE SAMEN ZORGEN VOOR MEER PLANTEN
EN MINDER VERHARDING IN ONZE TUINEN,
BESCHERMEN WE IEDEREEN BETER TEGEN
HITTE, DROOGTE ÉN WATEROVERLAST.

ER ZIJN IN VLAANDEREN
2,5 MILJOEN TUINEN

ALLE TUINEIGENAARS SAMEN HEBBEN
27.000 HECTARE VERHARDING
IN HUN TUINEN

IN EEN WIJK MET VEEL PLANTEN IS HET
'S NACHTS TOT 4,5°C KOELER DAN IN
EEN WIJK MET VEEL VERHARDING

WE WINNEN 15 MILJARD LITER
WATER PER JAAR DOOR 10 M²
MINDER VERHARDING IN ELKE TUIN

MET MINDER VERHARDING
MAKEN WE VAN ONZE TUINEN
EEN GEMEENSCHAPPELIJKE OASE!

WE HEBBEN
MINDER
WATERTEKORTEN

WE VOELEN ONS
GELUKKIGER &
GEZONDER

WE HEBBEN
MINDER
WATERSCHADE

WE HEBBEN
MINDER
HITTE-DODEN

collectief

KLIMAATTUINIERS

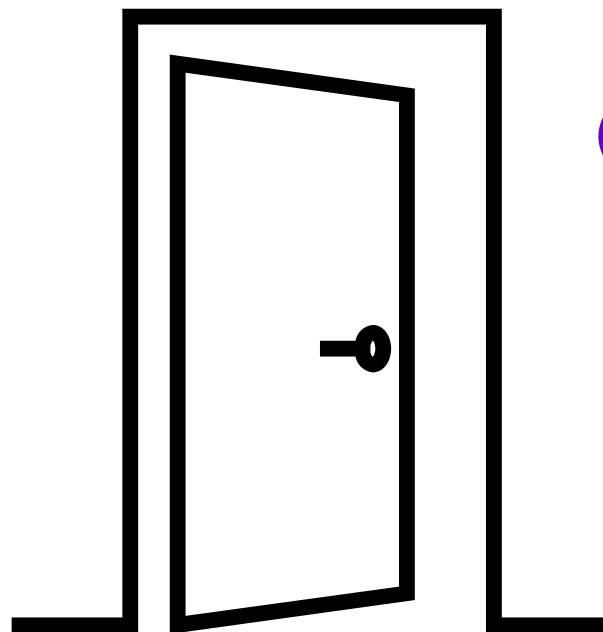
KULBUVEN

voorlopige resultaten

collectieve framing helpt het draagvlak voor harde instrumenten vergroten

N = 3.389 (2023)

collectief

strengere vergunning

financiële bijdrage

niet voor verstrenging
van controle en handhaving

voorlopige resultaten

MAAK VAN ONZE TUINEN EEN OASE VOOR IEDEREEN!

ALS WE SAMEN ZORGEN VOOR MEER PLANTEN
EN MINDER VERHARDING IN ONZE TUINEN,
BESCHERMEN WE IEDEREEN BETER TEGEN
HITTE, DROOGTE ÉN WATEROVERLAST.

ER ZIJN IN VLAANDEREN
2,5 MILJOEN TUINEN

ALLE TUINEIGENAARS SAMEN HEBBEN
27.000 HECTARE VERHARDING
IN HUN TUINEN

IN EEN WIJK MET VEEL PLANTEN IS HET
'S NACHTS TOT **4,5°C** KOELER DAN IN
EEN WIJK MET VEEL VERHARDING

WE WINNEN **15 MILJARD LITER**
WATER PER JAAR DOOR **10 M²**
MINDER VERHARDING IN ELKE TUIN

**MET MINDER VERHARDING
MAKEN WE VAN ONZE TUINEN
EEN GEMEENSCHAPPELIJKE OASE!**

WE HEBBEN
MINDER
WATERTEKORTEN

WE VOELEN ONS
GELUKKIGER &
GEZONDER

WE HEBBEN
MINDER
WATERSCHADE

WE HEBBEN
MINDER
HITTE-DODEN

Verrassende info en
aantrekkelijke boodschap

Daagt uit tot reflectie

Goed idee als gemeente zo zou
informereren

N = 2.067

voorlopige resultaten

MAAK VAN ONZE TUINEN EEN OASE VOOR IEDEREEN!

ALS WE SAMEN ZORGEN VOOR MEER PLANTEN
EN MINDER VERHARDING IN ONZE TUINEN,
BESCHERMEN WE IEDEREEN BETER TEGEN
HITTE, DROOGTE ÉN WATEROVERLAST.

ER ZIJN IN VLAANDEREN
2,5 MILJOEN TUINEN

ALLE TUINEIGENAARS SAMEN HEBBEN
27.000 HECTARE VERHARDING
IN HUN TUINEN

IN EEN WIJK MET VEEL PLANTEN IS HET
'S NACHTS TOT **4,5°C** KOELER DAN IN
EEN WIJK MET VEEL VERHARDING

WE WINNEN **15 MILJARD LITER**
WATER PER JAAR DOOR **10 M³**
MINDER VERHARDING IN ELKE TUIN

**MET MINDER VERHARDING
MAKEN WE VAN ONZE TUINEN
EEN GEMEENSCHAPPELIJKE OASE!**

WE HEBBEN
MINDER
WATERTEKORTEN

WE VOELEN ONS
GELUKKIGER &
GEZONDER

WE HEBBEN
MINDER
WATERSCHADE

WE HEBBEN
MINDER
HITTE-DODEN

Verrassende info en
aantrekkelijke boodschap

Daagt uit tot reflectie

Goed idee als gemeente zo zou
informereren

N = 2.067

Tuincomplex

=

Vele kleintjes maken een groot

=

Framing effect

onze framing versterkt ook het geloof in kunnen ontharden en zo impact hebben

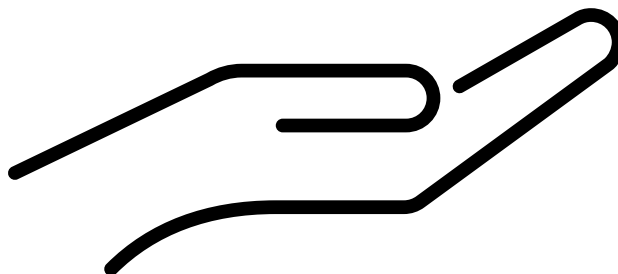

N = 2.314 (2023)

PERSOONLIJKE
zelfeffectiviteit
resultaatsverwachting

COLLECTIEVE
resultaatsverwachting

KLIMAATTUINIERS

KULBUYS

voorlopige resultaten

maar framing is geen quick-fix

N = 493
(2023)

KLIMAATTUINIERS

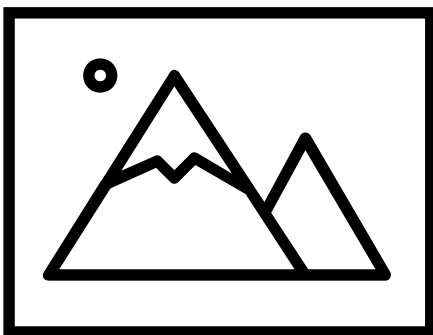
KULBUYS

voorlopige resultaten

maar framing is geen quick-fix

N = 493
(2023)

KLIMAATTUINIERS

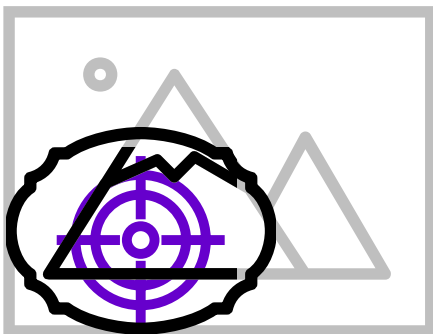
KULBUYS

voorlopige resultaten

maar framing is geen quick-fix

N = 493
(2023)

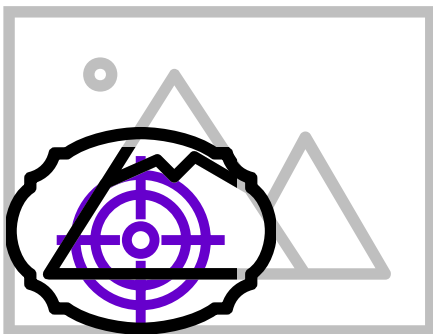
WATER

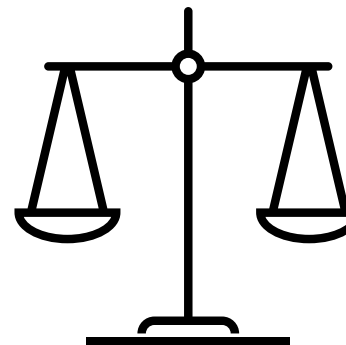
maar framing is geen quick-fix

N = 493
(2023)

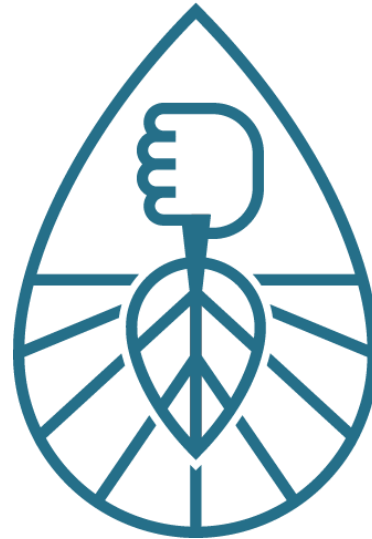
WATER

The Boyhood of Raleigh - John Everett Millais - Art UK, Public Domain,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=91860385>

Valerie Dewaelheyne
Instituut voor de Overheid, KU Leuven
valerie.dewaelheyne@kuleuven.be

KLIMAATTUINIERS

KU LEUVEN

dr. Pieter Raymaekers, prof. Trui Steen (Instituut voor de Overheid, KU Leuven)
prof. ir. Ben Somers (**Bos, Natuur en Landschap**, KU Leuven)
dr. Florian Lange (**Behavioural Economics and Engineering Group**, KU Leuven)
www.klimaattuiners.be